

1 Vad finns det för olika former av säkerhetsåtgärder?

De tillfälliga åtgärder och säkerhetsåtgärder som fastställs i lagen om verkställighet och säkerhetsåtgärder i fråga om civilrättsliga fordringar (*Zakon o izvršbi in zavarovanju*, nedan kallad ZIZ) är preliminära och interimistiska åtgärder.

Som en mer långsiktig form av säkerhetsåtgärder, inom ramen för tvångssäkring av fordringar, är det enligt ZIZ möjligt att säkra fordringar genom panträtt i fast egendom, panträtt i lös egendom och panträtt i ägarintressen. En borgenär kan begära tvångssäkring av fordringar enligt samma grunder som gäller för verkställighet, det vill säga på grundval av en exekutionstitel. Detta till skillnad från vad som gäller för preliminära och interimistiska åtgärder, som är tillfälliga till sin natur och kan begäras i enlighet med de villkor som anges nedan.

2 Under vilka förutsättningar kan säkerhetsåtgärder beslutas?

Preliminära åtgärder: Domstolen utfärdar preliminära åtgärder enligt ett beslut från en inhemsk domstol eller ett annat organ när det gäller penningfordringar som ännu inte är verkställbara, om borgenären kan påvisa att det finns en risk att det blir omöjligt eller mycket svårt att driva in fordran.

Interimistiska åtgärder är tidsbegränsade säkerhetsåtgärder avsedda att tillfälligt bevara eller ändra ett rättsförhållande i syfte att göra det möjligt att driva in en fordran vid ett senare tillfälle (skyddande åtgärder) eller avvärja värre, skadliga följder och hot om våld (reglerande åtgärder).

Enligt ZIZ kan **interimistiska åtgärder** delas upp i *interimistiska åtgärder för att säkra penningfordringar* och *interimistiska åtgärder för att säkra andra typer av fordringar*.

Domstolen utfärdar en *interimistisk åtgärd för att säkra penningfordringar* om borgenären kan visa att det är sannolikt att fordringar föreligger eller att fordringar gentemot gäldenären kommer att uppstå. Borgenären måste kunna påvisa att det finns en risk för att det blir omöjligt eller mycket svårt att driva in en fordran, på grund av att gäldenären avvitrar, gömmer eller på annat sätt använder tillgångar.

Borgenären är inte skyldig att bevisa att det finns en risk om han eller hon kan påvisa att det är sannolikt att gäldenären endast skulle lida obetydlig skada till följd av den föreslagna åtgärden. Det anses att risk föreligger om fordringarna skulle kunna drivas in utomlands, om det inte rör sig om en EU-medlemsstat.

Domstolen utfärdar en *interimistisk åtgärd för att säkra andra typer av fordringar* om borgenären kan påvisa att en fordran gentemot gäldenären sannolikt finns eller kommer att uppstå.

Borgenären måste också visa att en av följande förutsättningar föreligger:

Det finns en risk att fordringarna kommer att bli omöjliga eller mycket svåra att driva in.

Åtgärden är nödvändig för att undvika våld eller ohjälpliga skador.

Gäldenären skulle inte lida värre skador än borgenären om de interimistiska åtgärderna skulle visa sig vara ogrundade.

2.1 Förfarandet

Preliminära åtgärder: Den domstol som är behörig att utfärda verkställighetsåtgärder för en egendom som omfattas av en begäran om säkring har territoriell behörighet att besluta om begäran genom preliminära åtgärder och kan också säkra fordran.

När en begäran om preliminära åtgärder läggs fram granskar domstolen villkoren för utfärdandet av sådana åtgärder och utfärdar ett beslut. Beslutet innehåller bland annat uppgifter om beloppet för det säkrade kravet med räntor och kostnader, den beslutade säkerheten samt tidsperiod. En preliminär åtgärd får inte gälla längre än 15 dagar från det att verkställighetsvillkoren har uppstätt.

Om den period för vilken domstolen har utfärdat en preliminär åtgärd löper ut innan det beslut som åtgärden grundas på blir verkställbart förlänger domstolen åtgärdens giltighet på borgenärens begäran, under förutsättning att villkoren för utfärdandet inte har förändrats.

Interimistiska åtgärder: Om civilrättsliga eller andra juridiska förfaranden inleds fattas beslutet av den domstol som är behörig på den ort där förhandlingarna ska hållas. Om en begäran om att säkra en fordran med hjälp av en interimistisk åtgärd har ingetts före en rättsprocess där domstolen fattar beslut i enlighet med de särskilda processregler som gäller vid äktenskapstvister och tvister om föräldransvar, och för att säkra själva fordran, är den distriktsdomstol behörig som i normala fall skulle ha varit behörig i en sådan process. Om en begäran om att säkra en fordran med hjälp av en interimistisk åtgärd har ingetts före en rättsprocess på grund av våld i hemmet, och för att säkra själva fordran, är den distriktsdomstol behörig som i normala fall skulle ha varit behörig i en sådan process. Om inga civilrättsliga eller andra förfaranden inleds är det den domstol som har territoriell behörighet och behörighet att fatta beslut om begäran om verkställighet som är behörig att fatta beslut om en begäran att säkra en fordran genom en interimistisk åtgärd och även att säkra själva fordran.

Detta innebär att domstolarnas territoriella behörighet att utfärda interimistiska åtgärder i dessa fall avgörs av föremålet för begäran om att säkra fordran. Vid lös egendom är det exekutionsdomstolen inom vars domkrets egendomen är belägen eller gäldenären är stadigvarande eller tillfälligt bosatt som har territoriell behörighet. Om det föremål som ska säkras är en penningfordran, kontoförda värdepapper eller andra egendomsrättigheter som tillhör gäldenären är det vanligen den domstol inom vars domkrets gäldenären är stadigvarande bosatt eller har sitt säte som har territoriell behörighet. Om det föremål som ska säkras är en partners andel i ett företag är det den domstol inom vars domkrets företags säte är beläget som har territoriell behörighet. Om det föremål som ska säkras är fast egendom är det den domstol inom vars domkrets den fasta egendomen är belägen som har territoriell behörighet.

2.2 Huvudförutsättningar

Domstolen utfärdar en **preliminär åtgärd** till följd av ett beslut från en inhemsk domstol eller ett annat organ när det gäller penningfordringar som ännu inte är verkställbara om borgenären kan påvisa att det finns en risk att det blir omöjligt eller mycket svårt att driva in fordran. Denna typ av risk anses vara bevisad om begäran att säkra en fordran genom preliminära åtgärder grundas på något av följande:

En brottmålsdom där den skadelidande partens egendomsrättsliga krav bifölls och en begäran om förnyad prövning har ingetts mot domen.

Ett beslut om verkställighet utomlands, om det inte gäller en EU-medlemsstat.

En dom om erkännande som har överklagats (i detta fall kan domstolen på gäldenärens begäran ställa villkor för att säkra fordran genom en preliminär åtgärd om att borgenären ska lämna säkerhet för de skador som gäldenären kan ådra sig till följd av den preliminära åtgärden).

En förlikning inför domstol eller en administrativ myndighet som bestrids enligt lagen (i detta fall kan domstolen på gäldenärens begäran ställa villkor för att säkra fordran genom en preliminär åtgärd om att borgenären ska lämna säkerhet för de skador som gäldenären kan ådra sig till följd av den preliminära åtgärden).

En notariehandling som är en exekutionstitel för en penningfordran som inte har förfallit ännu.

Domstolen tillåter säkring av en fordran genom en preliminär åtgärd för lagstadgat underhåll som ännu inte förfallit till betalning, ersättning för förlorat underhåll till följd av att den person som betalade underhållet har avlidit samt ersättning för skador till följd av minskad eller förlorad verksamhet eller minskad eller förlorad arbetsförmåga, vilket dock endast gäller belopp som förfaller inom ett år.

I dessa fall görs antagandet att det finns en påvisad risk om en begäran om verkställighet av en fordran för att återvinna ett förfallet belopp redan har framställts mot gäldenären eller om verkställighet har föreslagits.

Domstolen utfärdar en **interimistisk åtgärd för att säkra en penningfordran** under följande omständigheter: om borgenären kan påvisa att det är sannolikt att fordringar föreligger eller att fordringar gentemot gäldenären kommer att uppstå, och om borgenären kan påvisa att det finns en sannolik risk att det blir omöjligt eller mycket svårt att driva in en fordran, på grund av att gäldenären avyttrar, gömmer eller på annat sätt använder tillgångar (subjektiv risk).

Domstolen utfärdar en **interimistisk åtgärd för att säkra en annan typ av fordran** om borgenären kan påvisa att det är sannolikt att fordringar föreligger eller att fordringar gentemot gäldenären kommer att uppstå, och om borgenären kan påvisa att en av följande situationer sannolikt föreligger: att det finns en risk att fordringarna kommer att bli omöjliga eller mycket svåra att driva in (objektiv risk), att åtgärden är nödvändig för att undvika våld eller ohjälpliga skador och att gäldenären inte skulle lida värre skador än borgenären om de interimistiska åtgärderna skulle visa sig vara ogrundade.

Borgenärerna är inte i något av fallen (penningfordringar eller andra typer av fordringar) skyldiga att bevisa riskerna om de kan påvisa att det är sannolikt att gäldenären vid det föreslagna beslutet endast skulle lida smärre skada. I båda fallen anses det att risk föreligger om fordringarna skulle kunna drivas in utomlands, utom när det rör sig om en EU-medlemsstat.

3 Säkerhetsåtgärdernas syfte och innebörd?

3.1 Vilka typer av tillgångar kan bli föremål för säkerhetsåtgärder?

All egendom som tillhör gäldenären kan bli föremål för preliminära eller interimistiska åtgärder, till exempel kontanta inbetalningar på bankkonton, lös egendom, registrerade fordon, fast egendom och andra egendomsrätter, såvida de inte är undantagna från indrivning enligt lagen eller det inte finns någon lagligt begränsad rätt att driva in sådan egendom (t.ex. saker som inte är i omlopp, mineralresurser och saker som gäldenären behöver för att tillhandahålla en offentlig tjänst osv.).

3.2 Vilka rättsverkningar har säkerhetsåtgärder?

Preliminära åtgärder: Domstolen får ange följande preliminära åtgärder: utmätning av lös egendom och införande av utmätningen i eventuella register, indrivning av penningfordringar eller krav på att överlämna saker, beslagtagande av andra egendomsrätter eller materiella rättigheter, indrivning av penningfordringar från gäldenärens konto hos ett betalningsinstitut, införande av panträtt på en delägares andel i företagsregistret, eller i det centrala registret för kontoförda värdepapper om säkerheten består av kontoförda värdepapper, provisorisk panträtt på gäldenärens fasta egendom eller en rättighet som ingåtts avseende den fasta egendomen.

Domstolen kan tillåta försäljning av utmätt lös egendom om den kan fördäras eller minska betydligt i pris. Försäljningen ska ske enligt bestämmelserna om utmätning av lös egendom i ZIZ.

Om domstolen tar en fordran i beslag genom en preliminär åtgärd får den på borgenärens eller gäldenärens begäran tillåta att den berörda fordran överförs till borgenären för återvinning om det finns en risk för att en försening kan leda till att fordran inte kan återvinnas eller att rätten att överklaga mot en tredje part skulle gå förlorad.

Beloppet vid försäljning av egendomen eller återvinning av fordran behålls av domstolen till dess att den preliminära åtgärden upphör att gälla eller till dess borgenären kräver indrivning, men inte längre än 30 dagar från den dag då fordran blev verkställbar.

Interimistiska åtgärder: Till *interimistiska åtgärder för att säkra penningfordringar* hör alla sådana åtgärder genom vilka det är möjligt att uppnå skyddssyftet, och som enbart är av skyddande natur när det gäller målet som åtgärderna riktar sig mot. Som exempel räknas följande åtgärder upp i lagen: kvarstad på lös egendom och förvar av sådan egendom, förbud mot att avyttra eller pantsätta fast egendom eller registrerade rättigheter i fast egendom, då förbudet ska registreras hos inskrivningsmyndigheten, förbud för gäldenärens gäldenärer att betala fordringar eller överlämna varor till gäldenären och förbud för gäldenären att ta emot varor, driva in fordringar eller förfoga över dem, samt förbud för betalningsinstitut att överföra penningbelopp som omfattas av en interimistisk åtgärd från gäldenärens konto till gäldenären eller någon som handlar på gäldenärens uppdrag.

Till *interimistiska åtgärder för att säkra andra typer av fordringar* hör åtgärder genom vilka det är möjligt att uppnå skyddssyftet, och som, beroende på vilket syfte som eftersträvas, antingen är av säkerhetstyp eller allmän typ. Som exempel räknas följande åtgärder upp i lagen: förbud mot avyttring eller pantsättning av den lösa egendom som fordringarna gäller och förvar av sådan egendom, förbud mot avyttring eller pantsättning av fast egendom som fordringarna gäller, då förbudet ska registreras i fastighetsregistret, förbud för gäldenären att företa sig något som kan skada borgenären eller förändra den egendom som fordringarna gäller – överträdelse av förbudet är bötesbelagt, förbud för gäldenärens gäldenärer att överlämna den egendom som fordringarna gäller till gäldenären, och utbetalning av ersättning för utebliven lön under den tid en tvist pågår om huruvida beslut om uppsägning är lagligt, när detta är nödvändigt för att försörja den anställde och de personer som denne har juridisk skyldighet att försörja.

När beslut om interimistiska åtgärder utfärdas i civilrättsliga eller andra förfaranden utgör de ett verkställighetsbeslut. Detta innebär att ingripanden endast kan ske i gäldenärens intressesfär, inte i tredje parter. Interimistiska åtgärder ger därför inte upphov till panträtt på den egendom som ska säkras.

Om gäldenären till exempel enligt en interimistisk åtgärd förbjuds att fritt bruka den egendom som ska säkras utgör detta inte ett hinder för en annan person att vidta rättsliga åtgärder med avseende på egendomen i fråga (t.ex. i verkställighetsförfaranden). Om gäldenären inte rättar sig efter ett beslut om en interimistisk åtgärd av den här typen får detta endast till följd att borgenären har rätt att bestrida rättsliga åtgärder som skadar honom eller henne enligt de allmänna reglerna i obligationsrätten. I sådana fall skyddas personer som förvärvar egendom som gäldenären inte har rätt att bruka fritt om de förvärvade egendomen i god tro (de visste inte och kunde inte ha vetat att detta skulle kunna orsaka skada för borgenären). Om den person som förvärvade egendomen inte gjorde detta i god tro upphör avtalet att gälla endast med avseende på borgenären (sökanden). Borgenärens krav måste återbetalas.

Om gäldenären överträder en interimistisk åtgärd kan han eller hon även ställas till svars för att ha kränkt en annan persons rättigheter, vilket är ett brott. Den verkställande domstolen kan också utfärda böter för en gäldenär som överträder en interimistisk åtgärd. Gäldenären har å sin sida rätt att kräva ersättning för skada från borgenären om den interimistiska åtgärden var ogrundad eller gäldenären inte hade rätt att begära sådana åtgärder.

Interimistiska åtgärder kan också medföra förbud mot betalningar från gäldenären till dennes gäldenär (t.ex. en bank). I detta fall träder förbudet i kraft från den dag det delges gäldenärens gäldenär (sekundogäldenären). När sekundogäldenären delges förbudet får denne inte längre fullgöra sina skyldigheter gentemot gäldenären och kan också vara skyldig att betala ersättning till borgenären. I förfaranden avseende interimistiska åtgärder får banken lämna ut information om förekomst av och antal transaktionskonton eller andra fordringar som gäldenären har på banken. Detta får endast ske på domstolens begäran. Uppgifter om kontonummer för juridiska personer och huruvida sådana konton är frysta finns dock tillgängliga för allmänheten på den webbplats som drivs av Sloveniens byrå för offentliga rättsliga register och relaterade tjänster (*Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve*).

3.3 Vilken giltighet har säkerhetsåtgärder?

Beslut om *preliminära åtgärder som utfärdas av en domstol ska bland annat innehålla uppgifter om beloppet för det säkrade kravet med räntor och kostnader, den beslutade säkerheten samt den tidsfrist som domstolen har fastställt*. Den preliminära åtgärden får pågå i högst 15 dagar från det att de omständigheter som gav upphov till verkställigheten uppstod.

Giltighetstiden för *interimistiska åtgärder* fastställs inte i lag, utan fastställs av domstolen i beslutet om utfärdande av interimistiska åtgärder. Om beslutet utfärdas innan talan har väckts eller något annat förfarande har inletts eller om beslutet utfärdas för att säkra en fordran som inte har uppstått ännu, ger domstolen borgenären en tidsfrist för att inleda ett förfarande eller väcka talan. Om borgenären inte väcker talan eller inleder ett annat förfarande innan tidsfristen löper ut stoppar domstolen förfarandet. Interimistiska åtgärder kan fortsätta att gälla efter den dag då domstolens beslut om utfärdande offentliggörs.

4 Är det möjligt att överklaga ett beslut om en säkerhetsåtgärd?

Gäldenärer kan invända mot beslut om preliminära eller interimistiska åtgärder inom åtta dagar från den dag då beslutet delgavs. Invändningen ska inges till den domstol som utfärdade beslutet, och det är också den domstolen som beslutar om invändningen.

Gäldenärer och borgenärer kan överklaga domstolsbeslut om invändningar och beslut om avslag på begäran om interimistiska åtgärder. Överklagandet ska inges till den domstol som utfärdade beslutet inom åtta dagar från delgivandet. Beslut om överklaganden fattas av en domstol i andra instans. Invändningar och överklaganden leder i regel inte till uppskov i förfarandet.

Länkar

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

<http://www.ajpes.si/>

Senaste uppdatering: 09/01/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.